

TRG

Trg je prostor kjer se srečujejo ponudniki in povpraševalci da bi po neki ceni izmenjali blago.

VRSTE TRGA

1. Krajevni/lokalni – na področju mesta (Ljubljana, Maribor..)
2. Regionalni – na področju regije (štajerska, dolenjska, primorska..)
3. Nacionalni –na področju države (Slovenija)
4. Globalni –svetovni/mednarodni (Avstrija-Nemčija)

FUNKCIJE TRGA

1. Alokativna – usmerja proizvodne dejavnike. Podjetja usmerja tja, kjer je največje povpraševanje na osnovi ponudbe. Torej usmeritev na trg.
2. Selektivna –trg je "sito" kar pomeni da razvršča podjetja. Če so podjetja na situ pomeni, da so uspešna, če pa niso pa padejo čez sito t.i. propadla podjetja.
3. Distributivna –trg izhaja iz razdelitve plač in dohodkov. Podjetja so odvisna druga od drugih in med seboj sodelujejo. Denar kroži in trg razvršča dohodke.
4. Kontrolna –trg je kontroler. Podjetja, ki niso uspešna propadejo. Podjetja, ki so uspešna ostanejo na trgu.

DEJAVNIKI TRŽNE KONKURENCE

1.DEJAVNIK – ŠT. KUPCEV IN PRODAJALCEV

Popolna konkurenca-model -> veliko kupcev in prodajalcev. Ne ene ne druge nimajo bistvenega vpliva. Najbližji je trg krompirja(vsi ga uporabljajo)

Nepopolna konkurenca-realnost -> ni veliko kupcev in prodajalcev, poznamo različne tržne strukture.

1. Oligopol- najpogostejša tržna struktura, ki je značilna za model. Je veliko kupcev in malo prodajalcev.(mobilni operater)
2. Oligopson-ni veliko kupcev in je veliko prodajalcev
3. Monopol-problem visokih cen, in je malo količin kot bi bile če bi bila konkurenca. Je veliko kupcev in en prodajalec (železnica)
4. Monoson-1kupec in veliko prodajalcev (jedrska elektrarna)

2. DEJAVNIK –STOPNJA HOMOGENOSTI BLAGA ALI STOPNJA DEFERENCIACIJE

Popolna konkurenca -> je homogenost blaga. Kupci razlikujejo blago le po ceni, in v učeh kupcev so izdelki enaki. (V trgovini vzamem najcenejši prašek)

Nepopolna konkurenca -> ni homogenosti blaga. Kupci razlikujejo blago po kvaliteti in blagovnih znamkah. (vpliv reklam na repference, blagovne znamke, okus, navada..)

3. DEJAVNIK –STOPNJA MOBILNOSTI PROIZVODNIH DEJAVNIKOV

Poznamo naravne (tehnološka) in umetne(pravna, ekonomska) ovire za vstop za večji dobiček. Če ni ovir lahko prosto vstopajo na trg s čimer se povečuje ponudba in konkurenca med ponudniki. Rezultat pa je nižja cena.

Ovire:

Ogornen kapital

meddržavni dogovori(open air)

patent(zaščita za določeno inovacijo)

kontrola- surovinski vir(višje cene)

močna prodajna cena (podjetja ki ne dopostijo konkurentom)

država omejuje regulativen vstop v določeno dejavnost(prednost domačemu podjetju)

zahteva po izobrazbi

Popolna konkurenca -> je prosta mobilnost proiz. Dejavnikov. Možnost selitve iz ene panoge v drugo. Je predpostavka. (danes učim , jutri kelnarim)

Nepopolna konkurenca -> ni proste mobilnosti proiz. Dejavnikov. Proiz. Dej. So specializirani. (zaradi specializacije, ni mobilnosti. Danes sem avtomehanik, jutri ne moram biti kuhar.)

4. DEJAVNIK –RACIONALNOST EKONOMSKIH OSEBKOV

Popolna konkurenca -> osebkki so dobro informirani in se vedejo racionalno. Kupci kupujejo po najnižji ceni. Prodajalci prodajajo po najvišji ceni.

Nepopolna konkurenca -> ni racionalnosti osebkov. Nismo dovolj informirani. Kupci ne kupujejo po najnižji ceni. In prodajalci ne prodajajo po najvišji ceni. Obstajajo več vrst popustov / rabata t.j. (akcije, zvestobni popust,količinski popust)

OLIGOPOL

Je nepopolna tržna struktura. Nekaj ponudnikov in veliko povpraševalcev (trg mobilne tehnologije)

Stategije:

Prevlada -1 podjetje je najmočnejše (merkator je dal 20% popusta zato so ga manjša podjetja morali dati tudi.)

izločitve – merkator je pred leti želel kupiti tuš a ga niso prodali.

sporazumevanje – vojna cen pri katerem na koncu dosežejo karatelni sporazum.

MONOPOL

Je nepopolna tržna struktura. 1ponudnik in veliko povpraševalcev. Cene so visoke in količine manjše kot bi bile če bi bila konkurenca.

Protimonopolni ukrepi:

zakonodaja

prepoved združevanja

zahteva po ločitvi podjetij

plačilo kazni

zaporna kazen

Naprimera : slo. Železnice, elektrogospodarstvo, pošta